

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

HÜSEYİN YILDIRIM - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:2778/02)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

3 MAYIS 2007

İşbu karar Sözleşme'nin 44 § 2. maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup şekli bazı düzeltmelere tabi tutulabilir.

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 2778/02 başvuru no'lu davanın nedeni, Türk vatandaşı Hüseyin Yıldırım'ın (Başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 22 Ocak 2002 tarihinde, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur. Başvuran, AİHM önünde İstanbul Barosu avukatlarından Mehmet Ali Kırdök, Mihriban Kırdök ve Hasan kemal Elban tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

A. Davanın Oluşum Süreci

1960 doğumlu başvuran, İstanbul'da reklamcılık yapmaktaydı. Başvuran, ilk olarak 1981 yılında silahlı aşırı sol örgüt TKP-ML'ye mensup olmaktan mahkum edilmiştir. Yedi yıl hapis yattıktan sonra 1988 yılında salıverilmiştir.

Ancak başvuranın TKP-ML'ne bağlı TKP-ML/TIKKO için faaliyetlerine devam ettiğinden şüphelenilmiştir. 2 Ocak 1993 tarihinde hakkında yakalama emri çıkarılmıştır. Buna karşın başvuran yedi yıl boyunca adaletten kaçmayı başarmıştır.

Başvuran, 26 Mayıs 2001 tarihinde ciddi bir trafik kazası geçirmiş ve Kartal Üniversite Hastanesi'ne kaldırılmıştır. Omuriliği ezilen ve kafatasının sağ tarafı kırılan başvuranın sol tarafı felç olmakla birlikte genel bir aşırı duyarlılık göstermektedir. Doktorlar, klinik tablonun gelişimine göre, ameliyatla tedavi yerine koruyucu bir bakım uygulanmasına karar vermişlerdir.

Başvuran, 12 Haziran 2001 tarihinde hastaneden çıkmıştır. Ancak başvuranın düzenli olarak kontrollerden geçmesi ve gözetim altında tutulması gerektiği belirtilmiştir.

Başvuran, 5 Temmuz 2001 tarihinde gece saat 1:00'de başvuran eşi N. Mutlu ile birlikte evlerinde yakalanmıştır.

Yapılan aramada bir sahte kimlikle birlikte TKP-ML ile ilgili çok sayıda belge ve doküman ele geçirilmiştir. Polisler felçli olan başvuranı otobüse yatırmışlar ve eşi ile birlikte İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürmüşlerdir.

Polisler, kendi ihtiyaçlarını bile gideremeyen ve yerinden kalkamayan başvuranı sünger bir şiltenin üstüne yatırarak gözaltında tutmaya karar vermişlerdir. N. Mutlu'dan da başvurana bakmasını istemişlerdir.

Başvuran ertesi gün saat 11:15 sularında Haseki Devlet Hastanesi'ne götürülmüştür. Doktor başvuranın vücudunda hiçbir darp izine rastlanılmadığını ancak hastanede gözetim altında tutulması gerektiğini not etmiştir.

Başvuran saat iki sularında İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Cumhuriyet Başsavcısı huzuruna çıkmıştır. Oturmakta zorluk çeken başvuran yatar pozisyonunda sorgulanmıştır.

Daha sonra DGM yedek hakimi huzuruna çıkarılmıştır. Başvuran aleyhinde yapılan suçlamalara itiraz ederek, tek başına tuvalete bile gidemediği gerekçesiyle serbest bırakılmasını istemiştir.

Yedek hakim başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir.

Başvuran aynı gün saat 17:30 sularında Bayrampaşa Cezaevi'ne gönderilmiştir. Cezaevi doktoru, Tekirdağ F Tipi Cezaevi'ne nakledilmeden evvel beş gün boyunca başvuranın revirde tutulmasına karar vermiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığı, 11 Temmuz 2001 tarihinde başvuranın DGM huzurunda Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 168§1 maddesi uyarınca yasadışı örgüte mensup olmakla itham etmiştir.

Başvuranın avukatı, 13 Temmuz 2001 tarihinde başvurayı ziyaret etmiş. Avukat, müvekkilinin kollarını kullanamadığını ve konuşmakta güçlük çektiğini gözlemlemiştir. Başvuran kendisine tutuklulara ayrılan sağlık ünitesinde üç gün geçirdikten sonra kendisine yardım edilebilmesi için üç kişilik koğuşa konulduğunu açıklamıştır. Koğuşa konulduktan sonra diğer tutuklular kendisine yemek yedirmiş, hatta plastik bir tabureden delikli bir sandalye bile yapmışlardır.

B. Başvuranla İlgili Tıbbi Unsurlar

Başvuran 17 Temmuz 2001 tarihinde Cezaevi doktorunun talebi üzerine yedi uzmandan oluşan Tekirdağ Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu tarafından muayene edilmiştir. Doktorlar başvurana, geçirilmiş olan kranial-servikal travmaya bağlı spastik hemiparazi, distimik bozukluk ve ellerde atrofi teşhisi koymuştur.

Başvuran 26 Ekim 2001 tarihinde, Edirne'deki sağlık kurumları daha donanımlı olduğundan dolayı Edirne F Tipi Cezaevi'ne nakledilmiştir.

Başvuran, 1 Kasım 2001 tarihinde Trakya Üniversitesi Hastanesi'nin nöroşirürji servisinde tedavi altına alınmıştır. 6 Kasım 2001 tarihine kadar yapılan ileri düzeydeki incelemelerin ardından başvuranın omuriliğinde yırtılma sonucunda omurilik iliğinin aktığı tespit edilmiştir.

Başvuran, 13 Kasım'da onarım cerrahisiyle bifrontal kraniotomi tedavisi görmüştür. Başvuran 23 Kasım tarihinde hastaneden taburcu olmuştur. Başvuran 7 Aralık 2001, 4 Ocak ve 22 Şubat 2002 tarihlerinde rutin muayenelerine gitmiştir.

Başvuran Edirne Cezaevi'ne döndüğünde başvuranın iki koğuş arkadaşı ona yardım etmekte isteksiz davranmıştır. Başvuran, gece tuvalete gitme ihtiyacı duymaması için bile hiçbir şey içmemeye zorlanmıştır.

Böylece başvuran 27 Kasım 2001 tarihinde cezaevi doktorundan Tekirdağ'a geri dönmek istediğini dile getirmiştir. Doktor, tedavisine Üniversite Hastanesi'nde devam etmesinin kendisinin yararına olacağı konusunda başvurayı ikna etmeye çalışmış ve daha önceden hastanede planlanan tıbbi muayenelerini hatırlatmıştır. Ancak başvurayı ikna edememiştir.

Başvuran 28 Kasım tarihli bir mektupla talebini yinelemiştir. Başvuran, Edirne'deki yaşam koşullarını dile getirerek, Tekirdağ Cezaevi'ndeki arkadaşlarının kendisi ile daha iyi ilgileceğini ve kontrollerinin devlet hastanesinde yapılabileceğini açıklamıştır.

Başvuranın talebi 23 Aralık 2001 tarihinde kabul edilmiştir.

Tekirdağ Cezaevi doktoru 4 Ocak 2002 tarihinde başvurana ilk kontrol için devlet hastanesine sevk edileceğini bildirmiştir. Bu vesileyle başvuran, kendisine durumunun özel bir hastanede takip edilmesini gerektirdiğinin söylendiğini ve Tekirdağ'da tedavisinin mümkün olmadığını bilincinde olduğunu ifade etmiştir.

Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı 11 Ocak 2002 tarihinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun (CMUK) 399. maddesinin başvuranın durumuna uygulanıp uygulanamayacağına dair karar vermesi amacıyla İstanbul Adli Tıp Kurumu'nun 3 No'lu Bilirkişi Kurulu'na başvurmuştur. Bu hüküm ciddi rahatsızlıkları bulunan tutuklulara verilen cezaların ertelenmesini öngörmektedir.

Başvuranın İstanbul'a nakledilmesinin mümkün olmamasından dolayı, Bilirkişi Kurulu üyeleri Tekirdağ'a gelmiş ve başvurana devlet hastanesinde muayene etmişlerdir.

Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Dairesi 16 Ocak 2002 tarihinde, Üniversite Hastanesi'nde tedavi edilmesi amacıyla başvurana Edirne F Tipi Cezaevi'ne gönderme kararı almıştır.

Sözkonusu hastanenin nörologları 12 Şubat 2002 tarihinde, servikal miyelopati rahatsızlığının devam ettiği teşhisini koymuşlardır. Başvurana daha ileri tetkiklerin yapılabilmesi için hastaneye yatmasını önermişlerdir. Başvuran bu öneriyi reddetmiştir. Başvuran, servikal müdahalelere bağlı ölüm risklerinden korktuğunu ve daha iyi koşullarda bakım görmeyi tercih ettiğini yazılı olarak beyan etmiştir.

Başvuran 21 Şubat 2002 tarihinde Tekirdağ Cezaevi'ne geri dönmüştür.

Cezaevi Müdürü 10 Mayıs 2002 tarihli bir yazıyla, başvuranın revire konulduğuna ve acil müdahaleyi gerektirecek herhangi bir durumun bulunmadığına dair bilgi vermiştir.

Tekirdağ Cezaevi doktoru 13 Mayıs 2002 tarihinde kontrolleri için başvurana devlet hastanesine sevk etmiştir. Nörolog daha ayrıntılı kontroller için başvuranın üniversite hastanesine kaldırılması gerektiği sonucuna varmıştır. Ancak başvuran gitmeyi reddetmiştir.

2 Temmuz, 1 Ağustos, 26 Eylül ve 21 Ekim 2002 tarihlerinde başvuranın muayeneleri yapılmıştır.

Başvuran 24 Ekim 2002 tarihinde devlet hastanesine kaldırılmıştır. Ertesi gün kendisini muayene eden sağlık kurulu nörolojik semptomların devam ettiğini gözlemlemiştir. Başvuranın ayrıca kronik depresyon sorununun olduğu teşhisi konmuştur.

31 Ekim 2002 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Dairesi'nin talebi üzerine, başvuran kardeşinin refakatinde devlet hastanesinin tutuklulara ayrılan bölümüne kabul edilmiştir.

Devlet Hastanesi Sağlık Kurulu 1 Kasım 2002 tarihinde başvuranın dosyasını yeniden incelemiştir. Hiçbir gelişme tespit edilmediğinden, sağlık kurulu "halihazırdaki klinik tablonun iyileşmesi mümkün olmayan bir rahatsızlık olarak kendini gösterdiğini" ekleyerek daha önceki teşhisini yinelemiştir.

Bu tarihte başvuran, kardeşinin refakatinde hastanenin tutuklular servisinde bulunmaktaydı.

Devlet hastanesi doktorları 13 Aralık 2002 tarihinde başvuranın Trakya Üniversitesi Hastanesi'nin Fizik Bakım ve Rehabilitasyon kliniğine sevk edilmesine karar vermiştir.

Başvuran Cezaevi Müdürlüğü'ne 14 Aralık 2002 tarihinde üniversite hastanesine çeşitli sebeplerden dolayı gitmek istemediğini bildirmiştir.

Görünüşe göre Cezaevi Müdürlüğü'nün bu talebi kabul etmesi gerekiyordu.

6 Ocak, 30 Ocak ve 10 Mart 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen sağlık muayenelerinin sonunda başvuran antidepresan bakım görmüştür.

Tekirdağ Cumhuriyet Savcılığı, 19 Mart 2003 tarihinde Adli Tıp Kurumu Başkanı'na gitmiş ve başvuranın, Anayasa'nın 104. maddesinin b) bendi uyarınca Cumhurbaşkanlığı affından faydalanıp faydalanamayacağını sormuştur.

Sonuç olarak 28 Mart 2003 tarihinde başvuran, Adli Tıp Kurumu'nun 3 numaralı Bilirkişi Kurulu tarafından tekrar muayene edilmiştir. Bilirkişi Kurulu şimdiye kadar sonda taşımak zorunda olan hastada, kendisini tekerlikli bir sandalyeye mahkum eden kuadriparezi ve sinirlerde zayıflık görüldüğünü belirtmişlerdir. Bilirkişi Kurulu aynı zamanda mevcut olayda uygulanabilecek olan Anayasa'nın 104. maddesinin b) bendi uyarınca, başvuranın klinik tablosu dikkate alındığında başvuranın tedavisi olmayan bir hastalığının bulunduğu kanaat getirmiştir.

Bu tarihten itibaren ve 2004 yılının Nisan ayına kadar başvuran, dermatolojik, oftalmolojik ve solunum yolları şikayetleriyle otuz iki kere cezaevi doktoruna gitmiştir.

16 Nisan 2004 tarihinde Adli Tıp Kurumu Başkanı Bilirkişi Kurulu'nun kararını onamış ve Savcılığa konu ile ilgili olarak bilgi vermiştir.

27 Nisan 2004 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumu'nun isteği üzerine başvuranın ifadesi alınmıştır.

Durumu ile ilgili olarak ısrarcı olan başvuran, hastalığının süreklilik arz ettiğinin ve iyileştirici yönde etki edecek bir operasyonun bulunmadığının tespit edildiğini belirtmiştir. Bu nedenle hastanede bakım görmesine bağlı olan kişisel ve ailevi engellerin kabul edilebilmesi için hiçbir makul menfaat bulunmamaktadır.

Dosyadan, başvuranın serbest bırakıldığı 25 Haziran 2004 tarihine kadar Tekirdağ Devlet Hastanesi'nin tutuklular biriminde gözetim altında tutulduğu, bazen erkek kardeşi bazen de iki kız kardeşinden bir tanesi yanında durduğu anlaşılmaktadır.

C. Başvuranın davasının seyri ve sağlık durumu ile ilgili olarak mahkemelerin tutumu

30 Temmuz 2001 tarihinde gerçekleştirilen birinci duruşmada esasa bakan hakimler, “isnat edilen suçun cinsini” ve “toplanan delillerin yetersizliğini” dikkate alarak başvuranın tutuklu olarak yargılanmasının devamına karar vermiştir. Esasa bakan hakimler aynı zamanda başvuranın 31 Ekim 2001 tarihinde yapılacak olan duruşmaya katılmasının sağlanmasını talep etmişlerdir.

Başvuranın avukatı 25 Temmuz 2001 tarihinde 17 Temmuz 2001 tarihli 2838 sayılı sağlık raporuna dayanarak müvekkilinin Adli Tıp Kurumu tarafından tekrar muayene edilmesini talep etmiş ve elde edilen sonuçlar ışığında karar verilmesini talep etmiştir.

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi 6 Ağustos 2001 tarihinde “başvuranın tutuklu olduğu, tıbbi bakımının idari yapıda olduğu” gerekçesiyle bu talebi reddetmiştir; başka bir ifadeyle bu konu ile ilgili olarak karar verme yetkisi ilgili cezaevi doktorunundur. İstanbul DGM ayrıca “isnat edilen suçun cinsini”, “kanıtların durumunu”, “dosyanın içeriğini” ve “tutuklu olarak yargılanmasına karar verilen tarihi” dikkate alarak başvuranın tutukluluk halinin devamına karar vermiştir.

Başvuranın avukatı, 8 Ağustos 2001 tarihinde bu karara itiraz etmiş ve Adli Tıp Kurumu tarafından tekrar muayene edilmesi gerektiği konusunda ısrar etmiştir. Bu taleple ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Başvuran 31 Ekim 2001 tarihli duruşmaya katılamamıştır. Mevcut sağlık belgelerine atıfta bulunan başvuranın avukatı, müvekkilinin uygun bakımı sağlayabilecek tam teşekküllü bir hastaneye sevk edilmesi talebini yinelemiştir. Ayrıca cezaevi koşullarına bağlı olarak ortaya çıkabilecek hayati tehlikelerin tespit edilebilmesi amacıyla başvuranın Adli Tıp Kurumu’nda tekrar muayene edilmesini talep etmiştir. Başvuranın avukatı son olarak müvekkilinin sağlık durumu nedeniyle duruşmalardan muaf tutulması gerektiğini belirtmiştir.

Esasa bakan hakimler, bakımına ilişkin başvuranın şikayetlerini dile getirebilmek için her zaman mahkemelere başvurmasının mümkün olduğunu belirterek başvuranın tutukluluk halinin devamına ve duruşmalara katılmasına karar vermiştir.

12 Kasım 2001 tarihinde başvuranın ifadesi sevk edildiği Üniversite Hastanesi’nde istinabe yoluyla alınmıştır.

Kırdök 15 Kasım 2001 tarihinde, CMUK’un 399. maddesinde öngörülen usul uyarınca müvekkilinin Adli Tıp Kurumu’na gönderilmesini sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı’na başvurmuştur.

Başvuranın avukatı 30 Kasım 2001 tarihinde, CMUK’un 399. maddesi ve/veya Anayasa’nın 104 b) maddesi uyarınca müvekkilinin salıverilmesini yeniden istemiştir. Başvuranın avukatı, başvuranın içinde bulunduğu cezaevi yaşamının insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele olarak değerlendirildiğini ileri sürmektedir.

Bu talep, 11 Aralık 2001 tarihinde, bu davada “atılı suçun cinsi” ve delillerin durumu” gözönüne alınarak reddedilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığı en sonunda 11 Ocak 2002 tarihinde başvuranın Adli Tıp Kurumu’nda muayene olmasına izin vermiştir.

25 Eylül 2002 tarihli duruşmaya başvuran cezaevi aracıyla nakledilmiştir. Başvuran boynunda bir destekle yere yatırılmış, diğer sanıklar da onu yerde sabit tutmaya çalışmışlardır. Tekerlekli sandalye olmadığından jandarmalar kendisini kollarının altından tutarak duruşma salonuna kadar sürüklemişlerdir. Oturumlar sırasında sanık sandalyesine tek başına oturtulmuş ve başvuran iki kez düşmüştür.

Yukarıda belirtilenleri gözönüne alarak Kırdök müvekkilinin salıverilmesini talep etmiştir.

Esasa bakan hakimler, ciddiyetini korumasına rağmen sanığın sağlık durumunun adaletten kaçabileceği şüphesini ortadan kaldırmak için yeterli olmadığına kanaat getirerek, bu talebi reddetmiştir.

Kaldı ki hakimler başvuranın cezaevi aracıyla nakli sırasında gösterilen ihmalkarlıklar konusunda şikayet etmekte serbest olduğunu ifade ederek, Savcılık'tan bu nakil işlemlerinin sanığın sağlık durumu ile bağdaşır şekilde gerçekleştirilmesine özen gösterilmesini istemiştir.

Duruşma sonunda başvurayı Adliye'den çıkaran jandarmalar kendisini yere düşürmüşlerdir. Daha sonra yayınlanan görüntülerde, kendisini ayağa kaldırmaya çalışan jandarmaların arasında halkın önünde yerde can çekiştiği görülmektedir.

İzmir İnsan Hakları Derneği 2 Ekim 2002 tarihinde Adalet Bakanlığı'ndan başvuranın salıverilmesini istemiştir. Adalet Bakanlığı bu talebi İstanbul DGM'ye iletmış ve DGM de ileri sürülen haklar bakımından bu talebin incelenmeye değer olduğuna kanaat getirmiştir. Başvurana atılı olan terörist faaliyetleri ve avukatının sunduğu farklı argümanları uzun uzun açıkladıktan sonra, DGM daha önce aldığı kararlara atıfta bulunmuş ve handikabına rağmen başvuranın kaçma riskinin mevcut olmaya hala devam ettiği ve tıbbi bakımının donanımlı olan cezaevlerin ya da hastanelerin özel servislerinde sağlanması mümkün olduğundan başvurayı salıvermenin gerekli olmadığı sonucuna varmıştır.

27 Kasım 2002 tarihli duruşmada, başvuran tekerlekli sandalyeyle bir yakını ile birlikte ambulansla Adliye'ye getirilmiştir. Hakimler, on yıldan kırk iki yıla kadar hapis cezasını gerektiren suçla itham edildiğinden dolayı, başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere salıverilmesi talebini reddetmişlerdir.

11 Aralık 2002 tarihli kararla başvuran ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştır.

Yargıtay 6 Mayıs 2003 tarihinde bu kararı usul hatası gerekçesiyle bozmuş ve dosyayı ilk derece mahkemesine geri göndermiştir.

İstanbul DGM 26 Ocak 2004 tarihinde usul hatasını düzelttikten sonra daha önce verdiği sonuçları ve verilen hapis cezasını onamıştır.

27 Nisan 2004 tarihli Yargıtay kararıyla başvuran hakkında verilen mahkumiyet cezası nihai halini almıştır.

Cumhurbaşkanı 16 Nisan 2003 tarihli yukarıda belirtilen Adli Tıp Kurumu görüşüne dayanarak ve Anayasa'nın 104 b) maddesi uyarınca 25 Haziran 2004 tarihinde başvuran hakkında af kararı vermiştir. Başvuran derhal salıverilmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

I. İHTİLAFA KONUSU

Başvuran, tutulu bulundurulduğu ve yargılama süresince kendisine uygulanan farklı nakil koşullarının AİHS'nin 3. maddesine aykırı bir muamele oluşturduğunu ileri sürmektedir. Başvurana göre bu koşullar 5§1 c) ve 3 maddesi bakımından da haklı gösterilemez.

Hükümet bu savlara itiraz etmektedir.

II. ÖN İTİRAZLAR HAKKINDA

Hükümet özellikle 25 Eylül 2002 tarihinde Adliye önünde meydana gelen olaya atıfta bulunmakta ve İstanbul DGM'nin uyarısına rağmen başvuranın naklinden sorumlu memurlar hakkında dava açmayarak iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürmektedir.

Bununla birlikte Hükümet başvurunun genel olarak dayanaktan yoksun olduğunu ve kötü niyetle yapıldığına kanat getirmektedir.

Başvuran, bu net şikayetini AİHM önünde 22 Ocak 2002 tarihli yazıyla dile getirdiğini öne sürmektedir. Cevaben hazırlanan 8 Şubat 2002 tarihli görüşlerinde, gecikme itirazında bulunmadığından Hükümet'in bunu şimdi dile getirmesi dava hakkını düşürmektedir.

AİHM, Hükümet'in itirazının ilk bölümünde dava hakkı düşmese de, yine de itirazın kabuledilemeyeceğini gözlemlemektedir.

Bu itibarla AİHS'nin 3 ve 5. maddelerinin getirdiği yasaklar sözkonusu olduğunda, Türk hukuku bağlamında cezai şikayet yolunun, 35. madde uyarınca uygun ve yeterli başvuru yolunu oluşturduğunu hatırlatmak yeterlidir (bkz. örneğin *Tekin Yıldız*). Bu durumda 25 Eylül 2002 tarihli duruşmada başvuranın avukatının cezaevine yapılan dava konusu nakillerden sorumlu kişiler aleyhinde açıkça şikayette bulunduğuna kimse itiraz etmemektedir. Esasa bakan hakimler, ayrı bir şikayet başvurusunda bulunma girişimini ya da idari veya başka soruşturma işleminin başlatılması sorumluluğunu başvurana bırakmadan, re'sen hareket etmeleri gerekirdi (*İlhan-Türkiye*, no: 22277/93).

Ayrıca AİHM, Hükümet'in iddiasının aksine, başvurunun ne usulsüz ne de açıkça dayanaktan yoksun olarak değerlendirilemeyeceğine kanaat getirmektedir. Zaten 35. maddede yer alan başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi tespit etmeyen AİHM, başvurunun kabuledilebilir olduğunu beyan etmektedir.

III. AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

A. Tarafların Argümanları

1. Hükümet

Hükümet, daha önce polis karakolunda başvurana sakatlığı gözönüne alınarak muamele yapıldığını ileri sürmektedir. Ayrıca Tekirdağ ve Edirne F Tipi Cezaevleri'nin en modern ve

hasta tutuklulara sağlık ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte cezaevleri olup, konuya ilişkin Avrupa normlarına uygun yaşam koşullarının sağlanmasına olanak tanıyan kolaylıklara sahiptirler.

Bu genel kolaylıkların dışında başvurana bir tekerlekli sandalye verilmiş ve başvuranın kişisel ihtiyaçlarının giderilmesinde yardımcı olması konusunda cezaevi idaresi tarafından personel görevlendirilmiştir. Başvuran cezaevi doktoruna her zaman gidebilmiş ve gerekli olduğu durumlarda başvuran hastaneye kaldırılmıştır. Bu konuda Hükümet, başvuranın 2002 yılında 4.000 Amerikan Doları tutarındaki sağlık masraflarının Devlet tarafından karşılandığını belirtmektedir.

Ayrıca Hükümet, Adalet Bakanlığı'nın iyi niyetine rağmen başvuran Tekirdağ devlet hastanesi dışında herhangi bir kuruma nakledilmesini ve de Edirne niversite Hastanesi'nde tedavi edilmesi önerisini her defasında reddetmiştir. Başvuran, Edirne'deki doktorların İstanbul'dakilere göre daha az nitelikli olduğunu ima ederek, İstanbul'da bir hastaneye kaldırılmak konusunda ısrar etmiştir.

Ayrıca Hükümet, aldatıcı olduğuna inandığı bilgilere dikkat çekmektedir. Başvuran, 25 Eylül 2002 tarihine kadar ve daha sonra da, içinde tekerlekli sandalyesi olan ambulanslar içinde nakledilmiştir. Sadece belirtilen tarihte ambulans bozulduğu için, başvuran mahkemeye cezaevi aracıyla gtrlmştir. Adliyeden çıkarken medya mensuplarını fark eden başvuran, jandarmalardan tek başına yürümek istediğini ve kendisini bırakmalarını kasten istemiştir. Daha sonra kalabalığın ilgisini çekmek için de kendisini yere atmıştır.

Böylece Hükümet, *Aronica-Almanya* (no: 72032/01, 18 Nisan 2002) ve *Tahir zgr ve diğerleri –Türkiye* (no: 28480/04, 30 Ekim 2005) kararlarına atıfta bulunarak AİHM'den, bütün çabaların başvuranın bakımı ve rehabilitasyonu için sarf edildiğine inanmasını istemektedir.

Bununla birlikte Hükümet, CMUK'un 399. maddesinin ya da Anayasa'nın 104 b) maddesinin başvurana uygulanmamasının keyfi olarak nitelendirilemeyeceğine ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele oluşturmadığına kanaat getirmektedir. İlk olarak söz konusu hükümlerden ancak "hükümlüler" faydalanabildiği için başvuran, bu bakımdan tutuklu yargılanırken serbest bırakılamaz.

Her ne olursa olsun Hükümet, şayet AİHM bu açıdan bir ihlalin bulunduğu tespitinde bulunursa, bu ciddi terör eylemlerine hatta cinayetlere katıldığı gerekçesiyle başvuranın mahkum olmasıyla sonuçlanan cezai yargılamanın sonucunu önemsememesi anlamına geleceğine kanaat getirmektedir.

2. Başvuran

Başvurana göre, şayet gözaltı Hükümet'in ileri sürdüğü gibi geliştiyse, tuvalete götürmek için N. ve D. Mutlu'nun kendisini yerde sürüklemesine ve betonun üzerine serilen şilte üzerinde sadece bir kaç saat uyuyabilmek için ağrı kesici almasına gerek olmazdı.

Başvuran F Tipi Cezaevlerindeki tutukluluk koşulları konusunda, yemek yemek için ya da tuvalete gitmek için bile hücre arkadaşlarına bağımlı olduğunu açıklamıştır. Uzman bir kişi tarafından yardım almamış, kendisine yapılan ziyaretler dışında tekerlekli sandalye verilmemiştir. Ayrıca başvuran hücresinin iki katlı olduğunu ve tek tuvalet kabini bulunan birinci kata indirmek zor olduğundan, zamanının büyük bir bölümünü ikinci kattaki yatakhane de geçirdiğini beyan etmektedir.

Başvuran Ekim 2002'den itibaren Tekirdağ Devlet Hastanesi'nin tutuklulara ayrılan bölümünde, tuvaleti ve özel lavabosu olmayan bir odada kaldığını belirtmektedir. Ortak tuvaletlere gitmek için kilitli olan üç kapıdan geçmesi gerekiyordu. Tuvaletlerin oturakları olmadığından, arkadaşlarının yaptığı delikli sandalyeyi kullanmak zorundaydı. Bu bölümün kapılarında ve 30x100 cm olan tek penceresinde demir parmaklar bulunmaktaydı. Başvuran, hava almasına izin verilmediğini, ki zaten bunun tekerlekli sandalyesi olmadığından mümkün olmadığını ifade etmektedir.

Günlük temizliği ve ihtiyaçlarının kendilerinin de cezaevi koşullarına maruz kalmaya hazır olan erkek kardeşi ve iki kız kardeşi tarafından nöbetleşe sağlanmıştır. Bu bölümün ihtiyaçlarını sağlayacak bir hasta bakıcı bile yoktu. Günde bir kez bir doktor, özel olarak muayene etmeden genel sağlık durumunu kontrol etmiştir.

Başvuran Edirne'ye gönderilmesine her zaman itiraz etmiştir. Zira bir yandan Edirne'deki hücre arkadaşları Tekirdağ'dakilerine oranla kendisine yardımcı olmakta daha isteksiz bir tutum sergilemişler ve diğer yandan Edirne'de yapılması öngörülen ikinci ameliyat yaşamı için çok fazla risk teşkil etmekteydi. Başvuran, nöroşirürji alanında tanınmış olan İstanbul Üniversitesi Hastanesi'nde yapılması koşuluyla, böyle bir ameliyata hiçbir zaman itiraz etmediğini ifade etmiştir.

B. AİHM'nin Takdiri

1. Genel İlkeler

3. madde Devlet'e, bir mahkumun insan onuruna saygı çerçevesinde uygun koşullarda tutulu bulundurulmasını ve ceza infaz şekillerinin kendisini sıkıntıya ya da tutukluluğa bağlı kaçınılmaz üzüntü seviyesini aşacak yoğunlukta bir duruma sokmamasını sağlama pozitif yükümlülüğünü şart koşturmaktadır. Doğal yolla meydana gelen bir hastalığa bağlı fiziksel ya da ruhsal acının, yetkililerin sorumlu tutulabileceği tutukluluk koşullarında daha da artıyor ya da artma riski taşıyorsa, 3. madde alanına girebileceğini de belirtmek gerekir.

Mahkumun sağlığı dışında selametinin de, hapsedilme koşullarının pratik gereklilikleri dikkate alınarak, gerekli tıbbi bakımın sunulması yoluyla uygun şekilde sağlanması gerekir. Böylece hasta bir kimsenin uygun olmayan tıbbi ve maddi koşullarda tutulu bulundurulması, ilke olarak 3. maddeye aykırı bir muamele oluşturabilir (*Tekin Yıldız, Farbtuhs-Letonya*, no: 4672/02).

AİHS tutuklu bir kimsenin sağlık gerekçesiyle serbest bırakılması için hiçbir "genel zorunluluk" getirmese de, tutuklunun klinik tablosu, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu Avrupa Konseyi'ne Üye Devletler bünyesinde, AİHS'nin 3. maddesi açısından tutuklu kalıp kalamayacağı sorusunun sorulduğu durumlardan birini oluşturmaktadır. Bundan böyle bu unsur, özellikle yaşamını etkileyen patolojik bir rahatsızlığı olan ya da sağlık durumunun uzun süreli cezaevi yaşamına uygun olmayan bir kimsenin tutulu bulundurulma süresi konusunda özgürlükten yoksun bırakan cezaların infaz koşullarında, gözönünde bulundurulması gereken unsurlardan birini oluşturmaktadır (*Tekin Yıldız, Farbtuhs*).

2. Yukarıda Belirtilen İlkelerin Davaya Uygulanması

AİHM, yukarıda belirtilenler ışığında, başvuranın sağlık durumunun, tutulu bulundurulmaya devam edilmesi için uygun olup olmadığını incelemek amacıyla, özellikle şu üç unsur gözönünde bulundurulmalıdır: a) tutulu bulundurulduğu koşullar, b) kendisine sağlanan bakımın niteliği ve c) tutulu bulundurulmasının uygun olup olmaması (*Farbtuhs*).

a. Başvuranın tutulu bulundurulduğu koşullar

AİHM, 5 Temmuz 2001 tarihinde yakalanan başvuranın Cumhurbaşkanlığı affından yararlandığı 25 Haziran 2004 tarihine kadar tutulu bulundurulduğunu gözlemlemektedir. Başvuranın farklı hastanelerdeki tutukluklara ayrılan bölümdeki günleri, tutukluluk süresi dahilindedir.

Kimse başvuranın sağlık durumunun ciddiyetine itiraz etmemektedir. Başvuran yakalandığı sırada ve gözaltındayken sol tarafı felçli olup genel bir hiperestezi rahatsızlığı bulunmaktaydı. Oysa dosyadan dava konusu dönemin ilk aşamasında bile polisin, başvuranın özel ihtiyaçlarını uygun bir şekilde karşılama durumunda olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Başvuran başkasının yardımı olmadan günlük yaşamındaki bazı fiilleri gerçekleştirecek durumda değildi. Bu koşullar, başvuranın tutulu bulundurulmasına karar vermeden evvel tutukluluk koşullarının başvuranın sakatlığına cevap vermesine özen göstermesi gereken yedek hakim dikkatinden kaçmamalıydı (*Price-Birleşik Krallık*, no: 33394/96 ve *Farbtuhs*).

Oysa AİHM'ye sunulan yazılı deliller bu yönde uygun tedbirlerin alındığını ortaya koymamaktadır. Aynı şekilde 17 Temmuz 2001 tarihine kadar Bayrampaşa ve Tekirdağ Cezaevi'nin kliniklerinde başvuranın durumu gelişme göstermemiştir.

Bu tarihte Tekirdağ Cezaevi doktorunun yaptığı teşhisle kadri-parezi ve ellerde atrofi olan başvuranın cezaevine konulmasının tıbbi olarak uygun olmadığı onaylanmıştır.

Bu önemli sendromlar dışında başvuranın sağlık durumunun sürekli olarak kaygı verici olduğuna ve gitgide tutukluluk koşullarına uygun olmadığına kanaat getirilmiştir. Başvuran 13 Kasım 2001 tarihinde omurilikte nedeni bilinmeyen bir zar yırtılmasından dolayı kraniyotomi bi-frontala maruz kalmıştır. Daha sonra başvuranda, sonda takmasını gerektiren sfinkterien sorunlar ve şüphesiz cezaevi yaşamından kaynaklanan farklı dermatolojik, nörolojik ve solunum yolu rahatsızlıklar baş göstermiştir. Son olarak başvuran kronik depresyon geçirmiştir.

AİHM, zamanla bu kadar çok sağlık sorunun çıkması, bu davada uygulanan özgürlükten mahrum bırakıcı tedbirlerin uygun olmayan niteliğini ortaya koyan ek bir etken oluşturduğuna kanaat getirmektedir.

Ayrıca Tekirdağ Devlet Hastanesi'nin Sağlık Kurulu 1 Kasım 2002 tarihinde başvuranın kalıcı rahatsızlıklarının olduğuna karar vermiştir. Bir kaç ay sonra İstanbul Adli Tıp Kurumu'nun 3 numaralı Bilirkişi Kurulu da aynı sonuca varmıştır. Başvuran tekerlekli sandalyeye mahkum olup, hastalığının tedavisi yoktur.

AİHM, dava konusu dönemin tümünün nasıl bir seyir izlediği konusunda ulusal mahkemeler herhangi bir saptama yapmadığından dolayı, başvuranın maruz kaldığı tutukluluk koşullarının tümünün uygun olup olmadığını değerlendirmek durumunda değildir.

Başvuranın tutukluluk süresince yemek yiyemediği, ayağa kalkamadığı, oturamadığı, yerinden oynayamadığı, giyinemediği ya da tek başına tuvalete gidemediğini gözlemek AİHM için yeterlidir. Ulusal makamlar da bu davada, bu denli sakat olan bir insanın sorumluluğunun nitelikli kişilerin ellerine bırakılmadığına itiraz etmemektedir. Dosyada, başvurana bakmakla yükümlü herhangi birinin ya da cezaevi personelinin bulunup bulunmadığı konusunda hiçbir bilgi yoktur.

Dolayısıyla AİHM, tutukluluk süresi boyunca başvurana arkadaşları olan diğer tutuklular tarafından bakılıp yardım edildiğine ve Tekirdağ Devlet Hastanesi'ndeki tutuklulara ayrılan bölümde, cezaevi koşullarına maruz kalmaya hazır olan erkek kardeşi ile iki kızkardeşinin 2002 Ekim ayından bu yana her gün yirmi dört saat başvuranın yanında kalarak ihtiyaçlarını karşıladıklarına kanaat getirmektedir.

AİHM için, bu şekilde sorunlara çözüm bulunulması uygun olmaktan uzaktır. Bu koşullar yaklaşık üç yıl boyunca başvuranı, kendisinde AİHS'nin 3. madde uyarınca "alçaltıcı muamele" oluşturmak için yeterince kuvvetli endişe, küçülme ve aşağılanma hisleri uyandırabilecek duruma sokmuştur.

Yetkililerin başvuranı aşağılama ya da küçültme amacıyla hareket ettiklerini düşündürecek herhangi bir unsurun bulunmaması sonucu değiştirmemektedir (bkz. örneğin *Farbtuhs*).

Gerçekte AİHM, Hükümet sadece bir tekerlekli sandalyenin olduğunu ortaya koyacak durumda bile olmadığından, başvuranın cezaevi ve hastane ortamında geçirdiği günlerini kolaylaştıracak herhangi bir özel tedbirin alınmadığına kanidir. Bu bakımdan AİHM, sakat bir kimsenin kendi kendine hareket edemediği bir kurumda tutulu bulundurulmasının da "aşağılayıcı bir muamele" oluşturduğunu yinelemektedir (*Vincent-Fransa*, no: 6253/03).

Buna, başvuranın İstanbul DGM'ye nakillerine bağlı başka bir sorun daha eklenmektedir.

AİHM, 25 Eylül 2002 tarihli olayın tek başına ele alınması gereken bir durum olduğunu beyan etmektedir. AİHM, bu iddiayı teyit etmek için yeterli bilgiye sahip olmasa da, yukarıda belirtilen bu olay tek başına başvuranın durumu karşısında şimdiye kadar mevcut bütün ihmalleri açığa çıkaran bir durum olduğunu gözlemlemektedir.

O dönemde yayınlanan fotoğraflarda başvuran, kendisine eşlik ettiği sanılan jandarmaların arasında yerde görülmektedir. Hükümet'e göre başvuran tek başına yürüyebileceği konusunda bu jandarmaları ikna etmiş ve daha sonra halkın dikkatini çekmek için kendisini kasten yere bırakmıştır.

AİHM'ye göre, öncelikle böyle bir kimsenin nakilleri sırasında karşılaşılabilecek sağlık sorunlarının oluşma riskini önlemek için nitelikli olmayan jandarmalara sakat olan bir tutuklunun sorumluluğunun nasıl emanet edilebildiğini açıklamak gerekir.

Kısaca, 25 Eylül 2002 tarihinde başvuranın başına gelen olay da "aşağılayıcı muamele" oluşturmaktadır (*Raninen-Finlandiya*, 16 Aralık 1997 tarihli karar).

b. Başvurana sağlanan bakımın niteliği

AIHM, yukarıda belirtilenleri gözönüne alarak, başvurana uygulanan tıbbi bakımın uygun olup olmadığını ve kapsamını olduğu şekliyle inceleyemez. Dosyadaki hiçbir unsur bu amaca yönelik bütün çabaların ve müdahale etmesi istenilen hastanelerin yetkilerinin tartışma konusu yapılmasını sağlamamaktadır. Başvuran kendisi ile ilgili tıbbi önerileri sürekli olarak ve bunu tartışmaya açık nedenlerden dolayı reddettiğinden AIHM, başvurana sağlanan bakımın niteliğine ilişkin iddiaları değerlendirmeden kendini muaf tutmaktadır.

Dolayısıyla geriye başvuranın tutulu bulundurulmasına devam edilmesinin uygun olup olmadığı sorunu incelemek kalmaktadır.

c. Başvuranın tutukluluk halinin devamı

Bu davada daha önce vurgulandığı gibi en yüksek seviyedeki tıbbi ve adli makamlar başvuranın hastalığının sürekliliği ve klinik tablosuna göre cezaevi koşullarının uygun olmaması konularında açıkça ısrarcı olarak başvuranın erken salıverilmesi konusunda katı kararlar almışlardır. AIHM yapılan bu tespitleri tartışma konusu yapabilecek hiçbir unsur görmemekte ve başvuranın salıverilmesine kadar bu tespitleri tartışma konusu yapacak hiçbir gelişmenin de yaşanmadığına kanidir.

Bu şekilde değerlendirilen mevcut durumun, Hükümet'in ileri sürdüğü *Aronica ve Tahir Özgür ve diğerleri* davalarıyla hiçbir ortak noktası yoktur. Süresi nedeniyle başvuranın durumu en önemli durumlardan biri olduğundan dolayı, mevcut dava daha çok *Mouisel-Fransa, Farbtuhs, Price ve Tekin Yıldız* davalarıyla karşılaştırılabilir.

Bu konuda AIHM, CMUK'un 399. maddesinin düzenlediği usul hükmünün sağlık gerekçesiyle bir tutuklunun salıverilmesini öngördüğünü tespit etmektedir. Bu hüküm, Anayasa'nın 104 b) maddesinin öngördüğü Cumhurbaşkanı affına yapılan başvurunun yerine geçmektedir.

Bu usul işlemleri, hükümlülerin sağlığının ve selametinin korunmasını sağlamak için Devlet'in özgürlükten yoksun bırakan cezayı yasal zorunluluklarla uyumlu hale getirmesi gereken uygun güvenceleri oluşturabilir. Başvuranın durumunun benzer bir korumayı gerektirdiğine kimse itiraz etmemektedir.

Bu bakımdan Hükümet, öncelikle CMUK'un 399. ve Anayasa'nın 104 b) maddeleri sadece hakkında kesin hüküm verilen kişileri amaçladığından, tutuklu yargılandığı sırada sağlık gerekçesiyle başvurana hiçbir korumanın sağlanamayacağını ileri sürmüştür.

Ancak Hükümeti tamamen haklı göremeyiz. Zira Türkiye aleyhindeki benzer davaların birçoğunda AIHM, daha önce tutuklu yargılanan ve iyileşmesi mümkün olmayan hasta kişilerin CMUK'un 399. maddesi uyarınca sağlık nedeniyle salıverildiğini tespit etme olanağı bulmuştur (bkz. diğerleri arasında *Tarkan Uğurlu-Türkiye*, no: 10943/05, *İnan Eren-Türkiye*, no: 27662/04 ve *Eroğlu-Türkiye*, no: 30472/04).

AIHM, Hükümet'in başvuran hakkında verilen nihai mahkumiyet kararından sonra sunduğu argümana da itibar etmemektedir. Bu mahkumiyet kararına neden olan fiillerin

ciddiyetine dayanan bu argüman, 3. maddede öngörülen kesin yasaklama gözönüne alındığında uygun bir argüman oluşturmamaktadır (*Labita-İtalya*, no: 26772/95).

d) Sonuç

Sonuç olarak AİHM, ulusal makamların başvurana 3. maddeye aykırı muamelelerden korumaya yönelik bir bakım sağlamadığı görüşündedir. Türk hukukunun sunduğu koruma sisteminden uzak yukarıda belirtilen koşullarda yaşanan tutukluluk dönemi başvuranın onurunu kırmış ve hiç şüphesiz başvuran, özgürlükten yoksun bırakmanın ve tıbbi tedavinin kaçınılmaz olarak neden olduğu acıları da aşan, hem fiziksel hem de psikolojik acılar çekmiştir.

Dolayısıyla bu bakımdan AİHS'nin 3. maddesi ihlal edilmiştir.

IV. AİHS'NİN 5. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiği tespitinde bulunmadan önce başvurunun bu kısmına ilişkin ortaya konulan koşulları ve 5. madde alanında tarafların yinelediği argümanların hepsini daha önce gözönünde bulundurduğunu gözlemlemektedir.

Dolayısıyla bu hüküm alanında davayı yeniden incelemeye gerek yoktur.

V. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Manevi Tazminat

Başvuran cezaevi yaşamı boyunca yaşadığı hem fiziksel hem de psikolojik acılardan dolayı manevi tazminat için 25.000 Euro istemektedir.

Hükümet AİHS'nin herhangi bir ihlalinden mağdur olmaması nedeniyle, bu bakımdan başvurana hiçbir meblağın ödenmemesi gerektiğine kanaat getirmektedir. Hükümet buna ek olarak başvuranın istediği rakamın abartılı olduğunu ve meşru olmayan bir zenginleşme kaynağı oluşturduğunu ileri sürmektedir.

AİHM, manevi zararın sadece ihlal kararıyla telafi edilemeyeceğinden dolayı, sağlık durumuna uygun olmayan koşullarda tutulması nedeniyle başvuranın uğradığı sözkonusu zarara itiraz edemez.

Sonuç olarak AİHS'nin 41. maddesi uyarınca hakkaniyete uygun olarak ve davanın bütün koşulları gözönüne alarak AİHM, manevi tazminat olarak başvurana 10.000 Euro ödenmesine hükmetmektedir.

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran masraf ve harcamalar adı altında 7.487,50 Euro istemektedir.

Hükümet, başvuranın avukat hizmetlerine ilişkin iddialarını delillerle kanıtlamadığını ileri sürmektedir. Dolayısıyla Hükümet AİHM'yi bu noktada makul olmayan iddiaları reddetmeye davet etmektedir.

AİHM, avukatların sunduğu masraf ve ücret çizelgelerini gözönüne almaktadır. AİHM geri ödenmesi istenen sekreteryas masraflarının makul olduğuna hükmetmektedir. Ancak avukat ücretlerine ilişkin meblağların aşırı olduğuna kanaat getirmektedir.

AİHM, bütün unsurları gözden geçirdikten sonra ve içtihadından çıkan ilkeler ışığında, katma değer vergisi bakımından ödenmesi gereken tutarla birlikte 5.000 Euro'nun başvurana ödenmesine hükmetmektedir.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir* olduğuna;
2. AİHS'nin 3. maddesinin *ihlal edildiğine*;
3. AİHS'nin 5. maddesine ilişkin şikayetlerin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana;
 - i. manevi tazminat için 10.000 (on bin) Euro;
 - ii. masraf ve harcamalar için 5.000 (beş bin) Euro;
 - iii. miktarlara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak *ödenmesine*,
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda *faiz uygulanmasına*;
5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesine uygun olarak 3 Mayıs 2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.